

ENTREVISTA

Eva Piquer

Narradora i periodista

JOSEP LOSADA

► ► ►

LD. Per què va decidir estructurar la novel·la en dos plans ben diferenciats?

EP. És una novel·la centrada en un sol personatge, i m'interessa que els lectors entenguessin com és i per què acaba prenent la decisió que pren. D'una banda, assistim en present i en primera persona a l'evolució dels nou mesos d'embaràs de l'Ada. De l'altra, anem coneixent la vida anterior de l'Ada, sobretot la infantesa i el trànsit al món adult.

LD. Aquest és el seu tercer llibre de ficció, però el primer adreçat al públic adult. S'hi ha sentit còmoda?

EP. Molt. És potser un dels llibres que menys m'ha costat d'escriure. Suposo que perquè el tenia molt clar des de feia temps. En els meus dos títols anteriors, l'escriptura estava condicionada pel públic al qual em dirigia: nens, en el cas de la meua primera obra, i joves, en el de la segona. A *Una victòria diferent*, en canvi, he pogut escriure sense haver de pensar en qui la llegiria. M'he sentit molt lliure de fer el que realment volia, sense haver-me de preocupar de si era o no la novel·la que els crítics o els lectors voldrien llegir. Era, això sí, la novel·la que jo necessitava escriure.

LD. Què li resulta més fàcil: escriure per a nens, per a joves o per a adults?

EP. No és que m'hagi dit: "T'ha arribat l'hora de fer el salt a la literatura per a adults", perquè no trobo que els llibres per

a nens siguin menys dignes que les obres per a adults. Escriure bona literatura infantil és difícil. El lector infantil és molt agraït, però també és molt exigent: no et dona tant marge de confiança com el lector adult, l'has de saber atrapar de seguida. Em sento còmoda tant si escric literatura infantil com llibres per a adults. La literatura juvenil em costa més, pel que té de fronterera. Un bon lector de 16 o 17 anys ja podria llegir qualsevol novel·la.

LD. I ara que ja ha provat tant la literatura infantil com l'adreçada als adults, s'inclinaria per alguna de les dues?

EP. La meua aspiració és viure d'escriure, ja sigui articles periodístics o ficció. Literatura infantil o per a adults? La veritat és que em vénen molt de gust totes dues. Ganes de publicar llibres, jo en tinc moltes! **LD.** *'La noia del temps'* i *'Alicia al país de la televisió'* les va traduir vostè mateixa al castellà. Per què va optar per autotraduir-se?

EP. El castellà és una llengua que no domino tant com el català, però vaig pensar que si me les traduïa algú altre, potser no sabria traslladar al paper ben bé el que jo havia volgut dir. Així que, abans de no quedar prou satisfeta i penedir-me'n, vaig optar per traduir-me jo mateixa.

LD. I com definiria l'experiència?

EP. No m'hi vaig acabar de sentir del tot còmoda, perquè conec el castellà escrit però em falta el context oral. En el fons mai acabes de saber si aquelles frases un espanyol les diria

d'aquella manera. Potser si ara em plantejessin autotraduir *Una victòria diferent* al castellà, aquesta vegada m'ho pensaria més.

LD. Acostumada a ser vostè l'entrevistadora, com se sent quan l'entrevisten?

EP. Això d'estar a l'altra banda ho porto fatal! A mi m'agrada molt fer entrevistes a escriptors, perquè després de llegir un llibre, trobo que és un privilegi poder plantejar preguntes a la persona que l'ha escrit. En canvi, fer la promoció dels

meus llibres m'atabala bastant. Hi ha escriptors que disfruten molt quan els fan entrevistes, jo no.

LD. De la seva vessant periodística aprofita molts aspectes a l'hora d'escriure ficció?

EP. Una cosa és clara: l'Eva Piquer que fa periodisme és la mateixa Eva que fa ficció, és a dir, que segur que hi ha una manera de ser i de fer comuna entre les dues. D'altra banda, tampoc tinc molt clara quina és la frontera entre periodisme i literatura, si és que n'hi ha, perquè penso que el periodisme pot ser literatura. Quan escric ficció, utilitzo conscientment un llenguatge planer i un estil directe i modern, que suposo que són, en part, herència del meu ofici periodístic. A més, els periodistes estem molt acostumats a escriure i tenim una facilitat i un hàbit que van molt bé a l'hora de posar-se a fer ficció.

LD. I quan li pregunten a què es dedica, respon que és periodista o escriptora?

EP. A mi encara em fa un cert respecte autopresentar-me com a escriptora. Des de ben petita, sempre deia que volia ser escriptora i ja t'he dit que la meua aspiració és viure de l'escriptura, però de moment encara em costa definir-me així. Potser si publico uns quants llibres més, m'hi atreviré.

LD. Tant quan fa contes com a la secció *'La lectora desacomplexada'* de l'AVUI, recorre sovint a l'humor i la ironia. Són recursos que també utilitza quan escriu ficció?

EP. A *Una victòria diferent* també hi ha ironia i humor. I mala llet. Sempre he trobat que la ironia és molt agraïda a l'hora d'escriure, però el secret és saber-la dosificar bé. La ironia fa més efecte que un atac frontal, la majoria de vegades. La ironia també és una bona manera d'anar per la vida.

LD. Tres llibres, tres premis.

EP. Està bé...

LD. Jo diria que està 'molt' bé...

EP. Per a una persona que comença, un premi sempre és una empenta. En el meu cas, potser si no hagués guanyat el premi Vaixell de Vapor amb *La noia del temps*, la meua primera novel·la infantil, m'hauria desanimat i no hauria continuat escrivint ficció. En canvi, que em reconeguessin la qualitat del llibre em va fer pensar que potser no ho havia fet tan malament. El premi Josep Pla també m'ha fet molta il·lusió, tot i que encara em fa una mica de respecte pensar que l'he guanyat. Els premis són un estímul per continuar escrivint.

LD. I quin és el seu pròxim projecte?

EP. Estic escrivint un llibre infantil i tinc en estat embrionari una pròxima novel·la per a adults sobre l'amistat.

LD. Quan té previst escriure-la?

EP. Aquest és el gran problema! De moment encara no sé què és la por al full en blanc: al contrari, sé què vull escriure, però no sé quan!

NARRATIVA

Eva Piquer, *Una victòria diferent*. Destino. Barcelona, 2002.

Directa, concisa i efectiva

PAU JOAN HERNÁNDEZ

Dona de trenta-dos anys canvia un quocient intel·lectual de vertigen, infrautilitzat, amb moltes possibilitats, per la capacitat comprovada de fer-se estimar". La frase de l'Ada, la protagonista d'*Una victòria diferent*, en un dels primers capítols de la novel·la (premi Josep Pla), dona ja prou pistes sobre de quina manera Eva Piquer vol plantejar al lector la problemàtica d'una dona superdotada i patèticament sola. No es tracta, com seria plausible, d'engegar un discurs sobre el turment de posseir una capacitat racional superior en un món per definició absurd (aquella afirmació genial de Jaume Perich segons la qual, en el país dels cecs, el borni no és rei, sinó que és a la presó), sinó un discurs, molt menys obvi, sobre el simple turment de la singularitat. En un món d'estàndards i de tendències majoritàries, totes les singularitats són iguals i tota

singularitat és un estigma. En el fons, el que el personatge de l'Ada ens vol mostrar és que fins i tot el fet de ser superdotada, que pot semblar a primer cop d'ull una característica avantatjosa, no és res més que una forma de minusvalidesa.

L'argument de la novel·la posa el lector davant aquesta dona superdotada de 32 anys que acaba de viure un doble daltabaix personal: la mort de la seva mare i la separació de la seva parella, que ha marxat amb una noia més jove. És aleshores que decideix reconduir la seva vida tenint un fill, si és possible amb un home no gaire dotat intel·lectualment, per la cosa de no perpetuar el seu estigma a través de l'herència.

Un dels grans encerts de la novel·la és la manera com l'autora estructura l'argument i gestiona la informació. La història ens és explicada a dos nivells i amb dues veus: el temps present de l'Ada adulta que fa front al doble abandonament i

viu el procés de la maternitat futura (narració en primera persona) i el temps passat de l'Ada nena, que va descobrir alhora les seves capacitats i el fet que aquestes són limitacions (narració en tercera persona). La solidesa dels dos temps narratius està garantida per un ús realment savi dels referents de la vida quotidiana: Internet, els gais que surten de l'armari, la intel·ligència emocional, els efectes secundaris dels tamps i Bridget Jones, d'una banda; el pitxi, el cavall fort, Paff el drac màgic, la Nocilla i Charlie Brown, de l'altra. Sobretot Charlie Brown, llegit i interpretat àvidament per la nena i convertit en un mirall del món. L'ús dels referents no és en cap cas purament ambiental, sinó que dona peu a alguns dels passatges més brillants del llibre.

La majoria de lectors coneixen la prosa àgil de Piquer a través dels seus articles periodístics (no compto que gaires

lectors adults hagin llegit *La noia del temps* per culpa del prejudici estúpid que fa que els adults no llegeixin literatura infantil i juvenil). Però la facilitat de l'autora per a l'expressió graciosa i la frase brillant ("Si les desgràcies fossin imants, m'haurien pres per la porta de la nevera d'una família nombrosa") no ens hauria de fer perdre de vista que tot al text és útil i calculat, i no hi ha res de sobrer.

Es podria retreure a la novel·la que no aprofundeix prou en els personatges, molt especialment en els secundaris, tot just esbossats. *Una victòria diferent* és una obra que podria tenir ben bé el doble d'extensió, però a costa de convertir-se en una cosa diferent del que és. Dit d'una altra manera: un no sap si retreure a Eva Piquer no haver estat més ambiciosa a l'hora de plantejar la seva novel·la o bé felicitar-la per haver triat la fórmula més directa, concisa i efectiva possible.